

Regelbunden tillsyn i Träkvista skola och Klöverskolan

Grundskola F-9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Ekerö kommun under hösten 2009 besökt Träkvista skola och Klöverskolan den 25 augusti 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 26 februari 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och träkvista skola, dels den information som samlats in under besöket. I Träkvista skola intervjuades rektorn, lärare, förskollärare, annan personal och elever. På Klöverskola intervjuades specialläraren. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på skolorna

Träkvista skola	Antal elever
Förskoleklass	50
Grundskola	395

Klöverskolan	Antal elever
Grundskola 1-5	12

Källa: Skolornas egna uppgifter hösten 2009

Träkvista skola är en F-9 skola med sammantaget 445 barn/elever. Skolan leds av en rektor, som från och med höstterminen också leder Klöverskolan, en kommungemensam, särskild undervisningsgrupp för elever från förskoleklass 1 till och med 5.

Vid rektors sida finns två biträdande rektorer. Tillsammans med rektor utgör de skolans ledningsgrupp.

Träkvista skola är organiserad i två arbetsenheter, en arbetsenhet för förskoleklass och årskurserna 1 till och med 5 och en arbetsenhet för årskurserna 6 till och med 9. Arbetsenheterna är indelade i arbetslag.

Från och med höstterminen 2009 leder rektorn också verksamheten på Klöverskolan. Klöverskolan tar emot elever från hela kommunen. I Klöverskolans lokala arbetsplan uppges att skolan ska ta emot barn och elever med neuropsykiatriska funktionshinder eller liknande svårigheter. Vidare uppges att all undervisning ska ske efter grundskolans läroplan och anpassas efter elevernas förutsättningar.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 1 resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

Träkvista skola		2007	2008	2009
Andel (%) elever som av skolan bedöms ha nått kravnivån på de nationella ämnesproven	Engelska	95	94	91
	Matematik	95	96	91
	Svenska	88	94	91
	Svenska som andraspråk			

Tabell 2. Slutbetyg årskurs 9

	Träkvista skola					Samtliga kommunala skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	216,6	195,5	215,7	224,5	217,3	214,7		209,3
- Flickor	228,0	212,7	215,1	250,5	201,7			220,6
- Pojkar	205,5	186,5	216,3	191,2	227,1			198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	74	74	70	83	80	80		77
- Flickor	83	77	71	88	67			80
- Pojkar	66	72	70	76	88			74
Andel (%) behöriga till nationellt program	88	86	92	96,5	95	94		89
- Flickor	90	92	85	94	87			90
- Pojkar	85	82	100	100	100			88

Källa: Skolverkets uppföljningsstatistik

Kommentar och bedömning:

Av tabell 2 framgår att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna på Träkvista skola ligger högre än kommunsnittet och även högre än rikssnittet. Skillnaderna i meritvärde mellan flickor och pojkar är stora över tid. Rektorn och lärarna är medvetna om att värdena har pendlat, ömsom till flickornas fördel och ömsom till pojkarnas. Andelen behöriga till nationellt program är högre på Träkvista skola än i kommunen som helhet och även högre än i riket. Från år 2006 har andelen behöriga till nationellt program varit högre för pojkar än för flickor.

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Rektor och lärare är medvetna om skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat. På skolan pågår ett aktivt arbete för jämställdhet mellan flickor och pojkar. Träkvista skola redovisar resultat på de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 och i engelska, matematik och svenska för årskurs 5. De allra flesta eleverna bedöms av skolan klara godkänd nivå på proven.

För Klöverskolan redovisas inga kunskapsresultat. Skolinspektionen saknar därför underlag för att bedöma skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Skolinspektionen bedömer att Träkvista skola behöver vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar för att nå målen för utbildningen.

1.2

1.3 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De individuella utvecklingsplaner i Träkvista skola som Skolinspektionen har

tagit del av visar inte elevens kunskapsutveckling i alla ämnen. På Klöverskolans redovisas endast elevens kunskapsutveckling i ämnena engelska, matematik och svenska.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna på båda skolorna behöver förbättras.

1.4 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.4.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 11 § grundskoleförordningen ska en elevs betyg antecknas i en betygskatalog. Enligt Skolverkets allmänna råd om sammanställning av uppgifter om slutbetyg för grundskolan bör rättelse av elevs betyg antecknas på särskilt sätt.

Skolinspektionen har tagit del av Träkvista skolas betygskatalog. Rättelser av elevers betyg är inte införda i betygskatalogen i enlighet med föreskrifterna. Från och med 2009-07-01 gäller nya föreskrifter om betygskatalog för grundskolan, SKOLFS 2009:27. Skolinspektionen förutsätter att Träkvista skola kommer att följa den nya författningen.

1.5 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.5.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.6 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.6.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.6.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.6.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av några av Träkvista skolas och Klöverskolans åtgärdsprogram. I åtgärdsprogrammen framgår det inte hur elevens behov ska tillgodoses och inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta behöver åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande anges att eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. I samtal och intervjuer med elever och lärare framkommer att det finns elever som inte uppfattar Träkvista skola som en alltigenom trygg miljö. Det framkommer att elever kan uppleva sig störda och inte se att skolan fullföljer sina åtgärder till dess problemet är löst. En känsla av uppgivenhet kan infinna sig hos några elever. Skolinspektionen bedömer att Träkvista skola i allt väsentligt utgör en trygg miljö och att skolan vidtar åtgärder när problem uppstår. Dock bedömer Skolinspektionen att det är angeläget att skolan utvärderar insatsernas ändamålsenlighet för att säkerställa en trygg miljö för alla. Skolan behöver också utveckla ett sätt att tydliggöra för elever att åtgärder vidtas utan att detta blir integritetskränkande för dem som åtgärden riktas mot.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Skolinspektionen har tagit del av Träkvista skolas likabehandlingsplan. För Klöverskolan finns ingen upprättad plan. Träkvista skolas plan utgår inte från bestämmelserna i skollagen. Skolinspektionen bedömer att planen inte redovisar de särskilda åtgärder som skolan ämnar påbörja eller genomföra under året. Detta behöver åtgärdas. Vidare bedömer Skolinspektionen att Klöverskolan också behöver upprätta en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (13)

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska utbildningen i grundskolan i princip vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. I samtal och intervjuer med elever och rektor framkommer att Träkvista skola ordnar en skidresa för eleverna varje år. Eleverna betalar 200 kronor för att delta i skidresan. Skolinspektionen bedömer att avgiften för skidresan är för hög för att räknas som enstaka obetydlig kostnad. Detta behöver åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 3 kap. 3,4 §§ grundskoleförordningen ska rektorn ingå som ledamot i elevvårdskonferensen. På Träkvista skola deltar inte rektorn i elevvårdskonferenserna. Detta behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Träkvista skolas kvalitetsredovisning ingår som ett avsnitt i skolans verksamhetsberättelse. I kvalitetsredovisningen redogörs bland annat för kunskapsresultaten. Dock görs ingen analys av skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat. Vidare finns fokus på resultaten i engelska, svenska och matematik medan resultat i andra ämnen inte redovisas. Skolinspektionen har granskat betygsfördelningen per ämne vårterminen 2008 för årskurs 9. I ämnet idrott och hälsa fick 85 procent av eleverna betyget MVG. I andra ämnen, utom ämnena bild och biologi, ligger andelen elever med betyget MVG under 20 procent. I kvalitetsredovisningen kommenteras inte detta vilket Skolinspektionen finner anmärkningsvärt.

I kvalitetsredovisningen anges endast i ringa utsträckning vilka konkreta åtgärder skolan ämnar vidta för att öka måluppfyllelsen.

Klöverskolan saknar kvalitetsredovisning. Från och med höstterminen 2009 ingår Klöverskolan i rektorns ansvarsområde. Skolinspektionen förutsätter att kvalitetsarbetet på Klöverskolan kommer att redovisas i kommande kvalitetsredovisning.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla arbetet med kvalitetsredovisningen så att den också tydligare anger vilka åtgärder skolan avser vidta för att öka måluppfyllelsen.

2009-11-27 Stockholm

Per Eng

Lennart Andersson